

Internetanmälan när Stockholms län

2006-08-27

Polisanmälan via Internet öppnas för medborgarna i Stockholms län under den här veckan. Huvudstaden blir nummer två efter försökslandet Uppsala där man provat Internet-anmälan en tid. – Under hösten fortsätter vi att införa systemet i resten av landet, säger Ulf Sköld, projektledare för polisanmälan via Internet på Rikspolisstyrelsen, till Blåljus.

Har Rikspolisstyrelsen försökt knäcka hemsidan polisanmalan.nu som är en konkurrerande tjänst startad på privat initiativ? Anders Bergstedt påstod det i en insändare nyligen. Blåljus har försökt reda ut begreppen. Först en insändare från Roger Blidmo, mannen bakom polisanmalan.nu:

INSÄNDARE:

”Enorm tröghet hos RPS tillvarata ny teknik”

”Varför polisanmälan.nu? Det är nog många som undrar vilket som är syftet och drivkraften bakom min tjänst polisanmälan.nu så det är nog på sin plats att jag passar på att redogöra för det nu när också Anders Bergstedt skrivit ett inlägg i debatten. Tjänsten polisanmälan.nu är en liten tjänst på sidan av vårt polisdatasystem Mycroft. Den helt enkelt fanns där i bakgrunden som ett litet komplement eller alternativ till gamla RAR och det krävdes bara lite modernisering av tjänsten för att få den i drift.

Naturligtvis behövdes en hemsida och eftersom ingen, inte ens RPS, hade köpt in rättigheterna till domänen polisanmälan (.nu och .se) var infrastrukturen på sin plats. Eftersom den svenska polisen enligt lag har en skyldighet att ta emot en anmälan oavsett hur den inkommer till myndigheten var det problemet ur världen. Man kan då undra på vilket sätt den svenska polisen kan ha nytta av denna tjänst som uppenbarligen irriterar RPS och indirekt Datainspektionen och säkert en och annan och tjänsteman inom dataenheten. Och kanske även andra inom polisverksamheten.

”Kommer inte att utredas”

Det kanske inte första hand var min drivkraft att gratis underlätta för den svenska poliskåren när det är allmänheten som bör få tillgång till ett effektivt och modernt sätt att kunna polisanmäla de brott som de blivit utsatta för. När väl en anmälan kommer in ska den emellertid vara så komplett som möjligt och därvid underlätta överföringen till RAR. Detta kan naturligtvis ske digitalt och krypterat om man så vill.

Ibland är det små detaljer och tillfälligheter som startar en reaktion och i mitt fall var det något så simpelt som att en av företagets bilar blev bestulen på alla sina fyra nya hjul med nya, dyra vinterdäck. Jag ringde till polisen för att göra en anmälan och hamnade till slut efter en hel del väntan hos en "operatör", dvs. ingen riktig polis som mottog min anmälan. När allt var klart sa hon så där i förbigående att "du är väl medveten om att detta brott inte kommer att utredas av en polis."

"Misstänkte en person"

Nähä, tänkte jag och varför inte det? Det fanns ju kvar diverse saker på platsen som fyra gamla fälgar och annat, så något borde man väl kunna göra, särskilt som jag misstänkte en person för brottet. Även jag har om än med stor reservation tvingats anpassa mig till de rådande förhållandena att många brott inte utreds. Men för den skull behöver man inte acceptera att brott inte anmäls och de som anmäls kan då lika gärna anmälas på enklast möjliga sätt via Internet 24-timmar om dygnet.

Polisens egen webbaserade tjänst för polisanmälan har en längre historia än vad som kanske framgått i media och lanseringen av polisanmälan.nu har skyndat på planerna på en spridning av tjänsten. Det är mycket bra, men ändå inte riktigt acceptabelt av skäl som jag kommer till. Det grundläggande problemet som jag ser det är just den enorma tröghet som finns i RPS oförmåga att ta tillvara ny teknik. I de flesta fall hänvisar man till de säkerhetsproblem som är förknippade med Internet och sluter sina system för omvärlden. Eftersom de interna systemen inte heller tillåter exempelvis att en förundersökning kan ske med utnyttjande av webbt teknik fullt ut och utan ett riktigt verksamhetsstöd i utredningsmomentet (kartläggning och sökning) är problemen djupare än vad som kanske framgår.

"Inte visa medarbetare respekt och tillit"

Omöjligheten för mig att på grund av säkerhetsproblem kommunicera med en polis via e-post är som jag ser det inte bara en säkerhetsfråga utan ett tydligt sätt att inte visa sina medarbetare respekt och tillit. Alla andra myndigheter har lyckats lösa dessa problem och inom näringslivet skulle man aldrig komma på tanken att utesluta sin personal från

möjligheten att kommunicera med omvärlden. Andra brister är tekniska undersökningar där man föga har tagit tillvara den moderna teknik som finns. Utan möjligheten att lösa brott genom DNA hade den svenska polisen befunnit sig i en stor förtroendekris.

Erfarenhetsmässigt är effekten av nya metoder och landvinningar inte bestående för all framtid så det gäller att blicka framåt och ha perspektiv på brottsbekämpningen. Även om det är svårt att acceptera offentligt är allmänheten en betydande resurs för polisverksamheten när det gäller att klara upp främst svårare brott, men som inte används för vardagskriminaliteten i tillräcklig omfattning.

”RPS långt efter finsk polis”

Därför finns också tips på polisanmälan.nu. Det som saknas är en direkt polisiär kommunikation till allmänheten. Polisens hemsida har förbättrats avsevärt på denna punkt, men man ligger fortfarande långt efter exempelvis finsk polis. Polisens eget webbaserade anmälningssystem är svårt att hitta till klagar allmänheten, vilket säkert går att lösa snabbt och enkelt, även om jag måste erkänna att just polisanmälan.nu är optimal i detta sammanhang.

Det som däremot är en stor brist är den begränsade möjligheten att anmäla olika typer av brott i polisens eget system. Jag förstår varför, för det har tydligt framgått i TV inslag och media, man vill ha det på detta vis. Orsaken är främst att man vill effektivisera och automatisera anmälningen av brott vilka oftast det inte är lönt att lägga ned polisresurser på. I dessa fall blir tjänsten bara en funktion att förmedla ett pliktskyldigt RAR-nummer till anmälarens försäkringsbolag som reglerar det hela med en summa pengar, minus allt högre självrisk. Nästa steg är att man överhuvudtaget inte anmälar dylika högfrekventa brott till polisen. Idag behöver polisen och BRÅ denna typ av brott för sin statistik (budgetunderlag) men risken finns även att allmänheten anmäler merparten av de brott de utsätts för, vilket kan leda till att andelen anmälda brott blir till en politisk belastning när det gäller frågan om polisens förmåga att bekämpa brott.

”Ett litet randigt block i standardformat”

Polisens webbaserade anmälningssystem kommer sannolikt inte att leda till att fler poliser får tid över för att utreda andra brott. Det blir bara enklare att balansera och avskriva enklare brott. Ur ett samhällsperspektiv och från min gammaldags synvinkel är ett så simpelt brott som att någon stäl min fina cykel svårt att acceptera som ett brott man överhuvudtaget inte bryr sig om. Det finns förövrigt en mängd brott som ingen polis överhuvudtaget utreder och som en åklagare gärna lägger ned på grund av tidsbrist. Det är faktiskt så att hela samhället tvingas acceptera en nivå på brottsligheten som var

främmande för några tiotals år sedan. Bara antalet värderån har eskalerat till en nivå som i praktiken innebär att de inte ens hinner utredas färdigt eller alls innan nästa rån sker i samma region.

Polisanmälan.nu är till för att allmänheten i lugn och ro ska kunna polisanmäla de brott som de utsätts för och då oavsett om de i framtiden utreds av polisen eller ej. I de fall polisens finns på plats och tar upp en anmälan är det ett ändamålsenligt redskap för att komplettera en anmälan som en polis tar upp på ett litet randigt block av fastställt standardformat.

Roger Blidmo"

Så långt Roger Blidmo. Rikspolisstyrelsen, RPS, har varit dokumenterat långsam och dålig på att utnyttja ny teknik – inte minst inom IT-området. Det är nog mer än en tillfällighet att myndigheten plötsligt satt igång med Internet-anmälan sedan polisanmalan.nu startades. Men är det så illa att man dessutom försökt att "döda" det privata initiativet genom att anmäla det till datainspektionen för brott mot personuppgiftslagen?

Ingen har hört något

Blåljus börjar nysta där informationen borde kunna finnas – hos chefen för PVIT på RPS, Lars Lindahl.

- Jag känner inte till att någon från RPS skulle ha anmält polisanmalan.nu, säger han. Men fråga Marianne Stenstedt, som drivit projektet att införa polisanmälningar via Internet.

- Jag vet inte att någon från RPS skulle ha anmält den här privata hemsidan, förklarar Marianne. Jag tycker i och för sig att någon borde gjort det för jag anser inte att privata företag ska hantera brottsanmälningar. Men jag har som sagt inte hört att någon härifrån skulle ligga bakom en anmälan till datainspektionen. Du kanske kan få mer information från Matts Dahlberg som är ombud för personuppgiftslagen inom RPS.

- Nej, jag har inte hört talas om att någon på RPS skulle ifrågasatt polisanmalan.nu, säger Matts. Som ombud har jag uppgiften att hålla koll på hur myndigheten internt hanterar personuppgiftslagen. Vad som händer utanför RPS är inte mitt område.

Internetanmälan i Stockholms län

Till sist hamnar Blåljus hos Ulf Sköld som är ansvarig för att införa polisanmälningar över Internet i Polisens regi.

- Såvitt jag vet har ingen på RPS anmält polisanmalan.nu, berättar Ulf. Jag känner till tjänsten – vi får ju skriva in de

anmälningar som kommer därifrån i systemen. Men det har jag inga synpunkter på. Jag koncentrerar mig på mitt arbete att genomföra möjligheten till Internetanmälan län för län. Vi har haft en provperiod i Uppsala och den har i stort sett fungerat bra. Nu i veckan är det dags att starta upp i Stockholms län. Vår tjänst är menad att hantera anmälan om enklare brott och vi bedömer att den kan underlätta för allmänheten som sköta detta från sin dator.

Överklagat till länsrätten

- Datainspektionen har undersökt polisanmalan.nu, uppger Roger Blidmo för Blåljus. Jag uppfattade att en medarbetare där sa till TT (Tidningarnas Telegrambyrå) att det var efter en anmälan från RPS. Men vem som skulle anmält framgick inte.

- Datainspektionen beslutade efter sin undersökning att polisanmalan.nu inte får fortsätta verksamheten, fortsätter Roger Blidmo. Skälet skulle i korthet vara att personer som anmäler kanske uppger namnet på en misstänkt och den uppgiften skulle kunna läcka ut under transporten i cyberrymden från polisanmalan.nu till Polisen. Mycket långsökt.

- Vi har överklagat till länsrätten, förklarar han. Och då blev det så att vi efter några modifieringar kan fortsätta med verksamheten i avvaktan på vad länsrätten kommer fram till. Så tjänsten finns kvar på Internet och där kan folk anmäla alla brott till skillnad från Polisens tjänst där bara de enklaste brotten kan anmälas.

En barnslig reaktion

Nättidningen realtid.se, som Blåljus hittade fram till via sökmotorerna, har lagt ner en del möda på att lista ut vem som anmält Roger Blidmos tjänst. Men det har inte gått. Det mesta Datainspektionen går med på är att det kan ha kommit ett tips från någon på RPS som föreslår en inspektion av polisanmalan.nu.

Nog om det. Det är i stort sett klarlagt att någon på RPS anmält den privata tjänsten. Men ingen vill stå för det. Och det kan man förstå. Sedan RPS sålat något ofattbart med att erbjuda allmänheten den här tjänsten ser det ju inget vidare ut att man visar verklig handlingskraft först när det gäller att anmäla en privat entreprenör som försökt göra det RPS borde gjort för länge sedan. En barnslig reaktion för att uttrycka det mycket, mycket hövligt.
